

АНАЛІЗ РИНКУ СФЕРИ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах роль сфери послуг зростає у світовій економіці. Зростає діапазон пропонованих послуг та зайнятість в даній сфері. Це пов'язано з розвитком нових технологій, зміною рівня життя. Потреби сучасного споживача стають більш вимогливими до якості послуг. Отже, споживач має великий вплив на розвиток бізнесу в сфері послуг, тим самим сучасні засоби та методи створюють нові можливості для всіх учасників цього ринку.

На сьогоднішній день є велика кількість досліджень, публікацій з питання перспективи розвитку та основних проблем сфери послуг. Найбільшу увагу приділили науковці Верба В.А., Данилишин Б.М., Куценко В.І., Остафійчук Я.В., Задоя А.О., Момот В.Є., Пащук О., Решетняк О., Мальська М. та інші. Результати зазначених учених, проведені дослідження, аналіз актуальних статистичних даних, дозволяє відстежити розвиток сучасного ринку послуг.

Основною метою дослідження є оцінка фінансово-економічного стану підприємств, виявлення проблем розвитку сфери послуг на основі аналізу інформації, формування висновків та рекомендацій для подальшого розвитку наукового дослідження.

У зв'язку з переходом економіки України до ринкових методів господарювання сфера послуг стає, мабуть, єдиним сектором економіки, що в умовах структурної кризи нарощує обсяги виробництва. Це пояснюється тим, що багато послуг, які раніше надавалися споживачам безкоштовно або за символічну плату, переважно стали платними. Крім скорочення державного фінансування, сама трансформація економіки викликала до життя появу багатьох нових видів послуг. У результаті цього посилилася конкуренція між підприємствами сфери послуг. Ринок послуг став привабливим для підприємців тому, що деякі види послуг практично не потребують значного стартового капіталу. Це, з одного боку, дозволяє сподіватися на швидке відтворення вкладень, що важливо в умовах інфляції. З іншого боку, розвиток сервісних підприємств створює необхідні умови для використання праці висококваліфікованих працівників, які опинилися під загрозою безробіття.

Для сучасної структури ВВП України по галузях також характерна швидко зростаюча частка сфери послуг. Найбільшими секторами сфери послуг в Україні є торгівля й ремонт автомобілів, транспорт та зв'язок, фінанси і кредит. Швидкими темпами розвиваються туристичний сектор, побутові послуги, послуги швидкого харчування, ремонтно-будівельні послуги та сектор послуг, пов'язаний з розважальними і видовищними заходами [5].

Проводячи різноманітні дослідження вітчизняного ринку послуг відзначимо, що найголовнішою передумовою цього етапу є збереження розвитку економіки країни, підвищення рівня життя населення. Науково-технічний процес прискорює розвиток ринку сфери послуг. Отже, створення і розвиток ринку послуг, ефективне функціонування та динамічний розвиток забезпечується шляхом підтримки з боку держави суб'єктів бізнесу.

Сучасна цивілізація знаходиться на принципово новому етапі розвитку, що докорінно відрізняється від усіх попередніх і їй притаманні певні «економічні стреси» [1]. Постійні «економічні стреси» призводять до подальшого поступального пришвидшення економічного життя; суттєвого загострення конкуренції, особливо за інформаційно-інтелектуальні ресурси; прискорення зміни поколінь техніки й технологій, скорочення їх «життєвих циклів»; підвищення продуктивності засобів виробництва та продуктивності праці; зростання ролі здоров'я, як конкурентного ресурсу [1]. Всі зазначені фактори сприяють динамічному розвитку бізнесу у сфері послуг, яка в нинішніх умовах господарювання залишається єдиним сектором економіки, що в умовах структурної кризи нарощує обсяги виробництва [2].

Загалом у сучасній українській економіці властиві соціальні ризики, валютна нестабільність, корупція, бюрократизм, нестійкий характер власності та інші політичні чинники які сповільнюють темпи залучення у розвиток сфери послуг. Розвиток сфери послуг залежить на 70

% від успішного функціонування виробничої сфери і лише на 30 % від доходів домогосподарства. Отже, для подолання економічної кризи у сфері послуг необхідно перш за все стабілізувати політичні негаразди в країні, відновити робочі місця, налагодити роботу промислових підприємств.

Також для розвитку сфери послуг в Україні необхідне залучення додаткових інвестицій, зокрема іноземних. Залучення іноземного капіталу забезпечує не тільки надходження необхідних фінансових ресурсів, але технічно-ефективних методів реалізації послуг, яке сприятиме підвищенню їх якості, здатності до конкуренції вітчизняних виробників послуг, що значно зміцнить позиції України на світовому ринку послуг.

Виконання поставленого завдання можливе лише при структурній трансформації економіки країни в інноваційну із залучення й активізацією регіональних полюсів росту.

За даними Держслужби статистики України частка компаній на сервісі з березня 2016 року до аналогічного періоду 2017 збільшилася в 13 разів.

Одними з перспективних категорій сфер послуг в Україні на даний момент можна назвати: клінінгові послуги (комплексна і часткова прибирання житла, офісних приміщень) – 36,7 % від загальної кількості замовлень сервісу Kabanchik.ua; логістичні та складські (перевезення, зберігання) – 21,13 %; домашній майстер (сантехнічні та електротехнічні роботи, дрібний ремонт) – 14,98 %; будівельні роботи (окремі спеціалізовані або комплексні послуги) – 7,36 %; кур'єрські послуги (доставка посилок, покупок, подарунків) – 3,79 %.

Більшість споживачів ринку в Києві – 63 % замовлень, що пояснюється найбільшою концентрацією. За ним слідує Харків (7,1 %), Дніпро (6,3 %), Одеса (4,8 %), Львів (3,6 %) [6].

Підводячи підсумки можна сказати, що розвиток ринку послуг може надати додатковий поштовх загальному розвитку української економіки. Для цього необхідно створити підґрунтя для реалізації механізму саморегулювання вітчизняного ринку послуг посилити конкурентоспроможність послуг на міжнародних ринках [3].

Сьогодні ці процеси відбуваються в Україні досить повільно, що пов'язано з кількома вагомими чинниками: більшість бізнес-процесів підприємств сфери послуг знаходиться «у тіні»; існує суттєва проблема нестачі кваліфікованих фахівців зі спеціальною освітою; низька платоспроможність, пов'язана з девальвацією гривні; неготовність вітчизняних споживачів до високого рівня якості послуг і сервісу; суттєвий вплив політики на бізнес-процеси тощо.

Тому, слід приділяти значну увагу мінімізації споживчих ризиків на ринку послуг, які пов'язані з мінливістю послуг, відсутністю гарантій і складністю окремих операцій, що стримують чи стимулюють споживача зробити вибір на користь послуг основного конкурента.

Список використаних джерел:

1. Галиця І.О. Концептуальні основи та механізми забезпечення конкурентоспроможності в умовах «економіки стресу» / І.О. Галиця // Вісник НАН України. – 2007. № 11. С. 32–37.
2. Задоя А.О. Формування системи нових ринкових відносин / А.О. Задоя, В.Є. Момот // Економіст. – 2004. – № 5. – С. 44–50.
3. Цебренко М. Інноваційна модель розвитку національної економіки України / М. Цебренко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iweir.org.ua/cebrenko.rtf>.
4. Тімар І.В. Особливості формування іміджу вітчизняних підприємств сфери послуг / І.В. Тімар // Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка і менеджмент – 2015: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку» (23–24 квітня 2015 року) Т. 9. – Дніпропетровськ: Вид. Біла К.О. – 2015. – С. 20–23.
5. О.Б. Моргулець. менеджмент у сфері послуг [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ О.Б. Моргулець – К. : Центр учб. л-ри, 2012.